

SLOVENSKI POGORELČEV POROČEVALEC

INFORMACIJSKI VEŠTIK OŠTROBODNI

Leto III.

31. marec 1942.

Štev. 13.

V BOJ PROTI UNIČENJU SLOVENSKEGA NARODA!

Fašistični okupatorji so sklenili zatreti slovenski narod. Veče na več, da se jim bliža konec in se boje pravičnega maščevanja za svoje zločine. Zato hočejo vse zdrave sile zatiranih narodov uničiti še pred svojim popolnim zlomom.

Italijanski okupatorji so zadnje tedne dokazali, da so njihovi načlepi zoper slovenski narod prav taki, kot nemški in madžarski. Nožične konfinacije, načrtno požiganje slovenskih vasi, brezobzirno streljanje slovenskih ljudi - vse to je zgolj člen v verigi uničevalnega načrta, ki ga skupno z nemškimi in madžarskimi izvajajo tudi italijanski zatiralci.

Laž je, da se italijanski zatiralci zgolj branijo pred partizani. Pesnica je, da požigajo brez izbire, da uprepeljujejo tudi tiste vasi, kjer ni bilo nikoli partizanov.

Samo eno sredstvo je, da se obranimo pred nezaslišanim nasiljem, samo eno sredstvo je, da ohranimo svoje družine, svoje domove, svoj narod. To sredstvo je - oborožen odpor.

S l o v e n c i !

Pohitimo množično v partizane!

Mobilizirajmo Narodne zaščitelce!

Kjerkoli pridejo požigati ali odganjati v konfinacijo, se uprimo z oboroženo silo!

V vsaki vasi in vsakemu kraju, ki ga napačejo okupatorji, pohitimo solidarno na pomoč! Ne čakajmo, da doleti tudi nas ista usoda osamljene, temveč priskočimo pravočasno v obrambo svojih sorodnikov, ki so ogroženi in ki se borijo za svoje najosnovnejše pravice.

Živela nezlomljiva samobramba slovenskega naroda!

Z borbo, toda samo z borbo bomo vzdržali - kajti njihov konec se bliža!

NA POMOČ POGORELCEM!

Objavljamo pretresljivo pismo dolenskega kmeta, ki mu je fašistična drhal požgala dom ter ga pognala iz rojstne vasi:

Ljubi moj!

Vzemite v roke dnevnik in začnite pisati kroniko, da ne zapade pozabljenju zguba Vašega... Poslušajte!

Dne 20. marca so me ob 8 uri zjutraj prebrali z vsemi moškimi vred od 15 do 55 let, ki so bili v vasi. V teku 10 minut so Italijani moške navedenih letnikov odgnali na... v zapor. Dve uri pozneje so prignali tudi žene in otroke. Mene so imeli zaprtega z drugimi možmi ves dotični dan in še drug dan do dvanaestih. Ob eni so nas po hudi preiskavi naložili na avto ter nas nekje postavili na cesto in rekli, da se nikoli več ne smemo vrniti v svojo domačo vas.

Tako smo, dragi moji, morali pustiti vse, kar smo imeli. Le nekaj živeža, obleke, orodja in prešiče smo lahko vzeli. Vse drugo Italijani zdaj prepepljujejo proti Ljubljani. In kar je najhuje: Italijani so zažgali vas. Naše domove zdaj požirajo goreči zublji. Tak je naš položaj danes! Kako bo z nami jutri, Vam bom sporočil, če bo mogoče.

Ne bodite žalostni, saj so se tudi meni posušile vse solze. To je usoda brezpravne raja! Toda ta raja se bori za svobodo!

Vaš.....

Pozivamo vse Slovence, da z bratsko ljubeznijo takoj prihitijo na pomoč pogorelcem in takoj podpišejo znaten znesek posojila Svobode za številne žrtve fašističnega nasilja. To posojilo gre odslej naprej izključno zanje.

ODLOK IZVRŠNEGA ODBORA OF O "POSUJILU SVOBODE"

Od 1. aprila dalje do termina, ki ga bo odločil Izvršni odbor OF, se bo "Posojilo svobode" pobiralo in uporabljalo za pomoč pogorelcem in drugim žrtvam fašističnega nasilja.

IZVRŠNI ODBOR OF.

VOJNO POROČILO ŠT. 4. ŠTABA 2. PARTIZANSKEGA BATALJONA.

1. Tretja četa našega bataljona je justificirala dne 12. III. 1942 ob 6. u zjutraj opasnega denuncianta Primorca De Bernardija iz Velikega Glavca p Grosanlju. Ustreljen je bil pred hišnimi vrati, ko je odhajal na vlak, da se odpelje v Trst zaradi svoje denunciantške službe.

2. Ista četa je v noči od 12. na 13. III. ob 24. uri izvršila napad na želnico v bližini postaje Žalna na progi Ljubljana- Novo mesto. Pri napadu je bil ubit en italijanski vojak in 2 verjetno ubite. Ostali so se junaško ra bežali. Po pripovedovanju Italijanov je bilo 10 vojakov ubitih. Prerešetana z rafali iz strojnic sta bila težko poškodovana ena vojaška lokomotiva in en poštni vagon.

3. Dne 13. III. ob 1/2 4. popoldne je padel v zasedo 3. čete v bližini Višn gore na glavni cesti proti Ljubljani konvoj italijanskih avtomobilov. Ob t priliki sta bila ubita dva italijanska oficirja in sicer:

Major Picinati Franco, komandant konj. eskadrona "Guido", rojen 10. II. 1894 v Padovi. Sodeloval je 1921. leta v skvadrastični akciji in bil vodja fašistov v Padovi. Sodeloval je v petih vojnah (1914-18, Abesinija, Španija, Albanija, Jugoslavija) od teh v treh kot prostovoljec (1914-18, Abesinija, Španija). Bil je dvakrat ranjen. Na njegovi zaplenjeni suknji je bilo 25 odlikovanj, med drugimi: vojaški orden Savojskega Dvora, Srebrna in Medena medalja za hrabrost v vojni, Medena medalja za hrabrost v mornarici, Vojni križec iz Španije itd. Sedaj je bil predlagan za polkovnika. Njegovi predpostavljeni so napisali o njem sledeče: "Briljanten in smel oficir" (Div. general Filiberto di Savoia v predlogu za majorja), "Zaupanja vreden višji oficir." (general Alessandro Pinzoni), "Absoluten gospodar svojega poklica, inteligent, ima cel kompleks lastnosti in sposobnosti, ki napravijo iz njega zaupanja vrednega oficirja", (polkovnik Marigi).

in poročnik, katerega identiteta se ni mogla ugotoviti. Avto je bil popolnoma uničen s strojniškim ognjem. Zaplenili smo: 2 puški, 3 revolv., 1. medjorsko uniformo, kovčeg perila in dokumente. Pod ogenj naših strojnic je padel še en avto, v katerem sta bila baje ranjena general ljubljanske divizije in sofer. Ostali avti so zbežali.

V vseh akcijah sta se posebno odlikovala tovariša partizana Brane in Oskar.

Glavo za glavo, kri za kri!

Komandant: Stane.

Polit. komisar: Tomaž.

VOJNO POROČILO ŠT. 5. ŠTABA 2. PARTIZANSKEGA BATALJONA.

2. in 4. četa našega bataljona sta napadli dne 18. III. 1942. ob 20. uri 50 min. zjutraj tovorni vlak v bližini postaje Skofljica na progi Ljublj.-Novo mesto. Lokomotiva je bila težko poškodovana s probojnimi izstrelki iz strojnic in pušk. Vlak se je takoj ustavil in bil preiskan.

Komandant: Stane.

Polit. komisar: Tomaž.

VOJNO POROČILO ŠT. 6. ŠTABA 2. PARTIZANSKEGA BATALJONA.

Dne 21. III. 1942 ob 11. uri 25 min. predpoldne je padla 3 članska fašistič na patrola v zasedo 2. čete na cesti Smarje-Sap-Lipoglav. Na licu mesta sta bila ubita: fašistični obmejni miličnik, seržant Garofalo giovani, rojen 18. XII. 1913. v Ogliastu Cilento, trikrat odlikovan, in fašistični obmejni miličnik De Santis Giuseppe, enkrat odlikovan. Zaplenjeni sta 2 puški z municijo 2 revolverja, 2 bombi, 2 kompletni uniformi, 2 uri, 2 nahrbtnika in razno. Na naši strani ni nobenega ranjenega ali ubitega.

Komandant: Stane.

Polit. komisar: Tomaž.

V zadnjih spopadih s partizani na Dolenjskem in Notranjskem so imeli okupatorji izredno veliko število ranjenih in ubitih. Podrobnejše poročilo sledi.

ODGOVOR SLOVENSКИH KATOLIČANOV.

Objavljamo zaključne besede iz "Velikonočne poslanice slovenskih katoličanov v Osvobodilni fronti", ki se tiska.

V imenu vsega slovenskega naroda vprašujemo ljubljanskega škofa dr. G. Rožmana:

Zakej ste sprejeli italijanska odlikovanja in navezali tesne stike z okupatorji, ko dobro veste, da na primer praški kardinal dr. Kaspar v treh letih protektorata niti enkrat ni bil pri hitlerjevem namestniku v Pragi?

Ali ste kdaj nastopili v javnosti proti preganjanju in izseljevanju slovenskega prebivalstva na Štajerskem in Gorenjskem?

Ali ste z eno samo besedo obsodili zločinske umore nemških in laških krvnikov nad stotinami slovenskih žrtev?

Ali ste kot pastir ljubljanske škofije javno nastopili proti fašistični obsodbi, ki je na zverinski način dala usmrtiti 16 popolnoma nedolžnih žrtev?

Ali se zavedate, da že zaradi tega, ker te osnovne dolžnosti niste izpolnili, niste imeli nobene pravice, da se kakor koli potegnete za dva denuncianta, še manj pa za to, da ju proglasite za krščanske mučenika?

Ali se zavedate, da ste s tem sveto evangeljsko voljo spremenili v popolno nasprotje, v strahotno slepilo, v oportunistično politično težnjo, da bi bilo dobro vam v šanu, ko ves slovenski svet trpi?

Ali se zavedate, da ste s svojim dejanjem vtisnili Cerkvi na Slovenskem pečat sramote v času, ko se škofje na Norveškem, v Nemčiji, v Franciji, na Poljskem in drugod borijo za osnovne človeške pravice, za svobodo in pravico?

Ali se zavedate, da se je že velik del slovenskih katoličanov z gnusom ločil od nekdanjega klerikalnega vodstva? Ali se zavedate, da se bodo mnogi ljudje odvrnili tudi od vere same, če boste po cerkvah nadaljevali z nezaslišanim poveljovanjem narodnega izdajstva?

Prepričani smo, da na ta vprašanja po škofovem običaju ne bomo dobili odgovora. Ljubljanski škof dr. Rožman načelno ne odgovarja na prošnje in pozive slovenske ljudske oblasti. Zato lahko že danes ugotovimo, da je ljubljanski škof dr. G. Rožman kot predstavnik Cerkve na Slovenskem s tem dejanjem storil usoden političen korak, za katerega katoličani v Osvobodilni fronti odklanjamo vse posledice. Zapomnili si bomo, da je bilo ljudstvo v najtežji uri svoje zgodovine prepuščeno sebi samemu, ker odgovorni cerkveni dostojniki niso rili z mezinčen zanj gonili.

V ta namen izjavljamo pred slovensko javnostjo:

1. Slovenski narod je danes sredi svoje narodne revolucije, ki jo hoče izvesti z vsemi svojimi močmi in z vso disciplino. Slovenska narodna revolucija noče preprečiti izživiljanja svetovnih nazorov, niti kakor koli omejevati krščanstva, pač pa hoče uničiti vse tiste zunanje in notranje sile, ki preprečujejo popolno politično in družbeno svobodo slovenskega naroda.

2. Škofova dolžnost je bila, da se v edinstvenem boju ljudstva zoper zunanje in notranje narodne sovražnike zadrži vsaj nevtralnno, če že ne more stopiti na stran ljudstva. Na pobudo glavnih skupin Osvobodilne fronte je njeno vodstvo storilo vse, da škofu ta korak olajša. Želelo je stopiti z njim v oseben stik, in mu je dne 30. novembra 1941 celo poslalo daljšo spomenico, v kateri razlaga svoje delo in svoje cilje. Toda škof dr. G. Rožman je dosledno odklanjal vsak oseben stik in pismen odgovor. Zato seveda nikakor ni mogel dobiti resnične podobe o OF in je zaradi tega popolnoma podlegel vplivu svoje okolice.

3. Škof pa ne samo da je odklanjal pogovore z zastopniki organiziranega ljudstva v OF, marveč je v hišah, nad katerimi ima neposreden pravni nadzor, dopuščal nastajanje in organiziranje tako imenovane bele garde, to je teroristične in denunciantске protiljudske organizacije. Vse to delo se je v teh hišah nadaljevalo tudi potem, ko je vodstvo OF škofa v spomenici na to opozorilo.

4. Škofova mučenika sta izšla prav iz teh hiš, kjer se zbirajo ostanki protiljudskih sil, povezanih z okupatorji. Škofova mučenika torej nista padla kot kristjana, ker kristjana v trenutku, ko sta se odločila zoper pravično borbo slovenskega naroda, na noben način nista mogla biti. Pač pa sta škofova mučenika narodna odpadnika, ki zanju odgovarja samo škof.

5. Škofov obžalovanje-vreden korak ne more prav nič izpremeniti naše volje, s katero sodelujemo v OF, ampak jo nasprotno le še potrjuje. Še odločneje hočemo delati na odcepljenju krščanstva in Cerkve od starega reda, od družbene in moralne reakcije. Krščanstvo bo na Slovenskem zaživelo iz svojih pravih osnov le takrat, ko bo osvobojeno kakršnega koli vpliva ali varuštva. V tem smislu hočemo nastopiti z vso odločnostjo in jasnostjo, kajti osvobajajo predvsem resnica.

H koncu pa pozivamo vse Slovence brez razlike prepričanja, da nam v tem velikem procesu pomagajo. Pozivamo vse Slovence, da ne nastopajo niti proti krščanstvu niti proti Cerkvi, pač pa tudi ne proti tisti, ki Cerkve in krščanstvo tako rado izdajajo.

IZJAVA IZVRŠNEGA ODBORA OF.

Bela garda in okupatorji so naprtili smrt duhovnika Huberta Leilerja OF. Izvršni odbor OF izjavlja, da OF in noben njen organ ni dal nikakega naloga za napad na pokojnega Leilerja, da tudi ni bilo nobenega razloga za

kakršno koli preganjanje tega duhovnika, tem manj, ker je znano, da je bil pokojni Leiler pristaš Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

IZVRŠNI ODBOR OF.

ALOJZIJ KUHAR SE OBJEMA S FAŠISTI IN BELOGARDISTI.

V nedeljo 22. III. smo poleg italijanskih in belogardističnih napadov doživeli še napad iz Londona. Dr. Alojzij Kuhar se je v svojem običajnem govoru zaletel v slovensko osvobodilno borbo ter izjavil:

"Niso dovolj grozodejstva, ki so jih napravili Madžari in Nemci, ubogi slovenski narod je moral dobiti še notranjega sovražnika...". Ta notranji sovražnik je seveda Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

Kako je dr. A. Kuhar mogel postaviti tako gorostasno trditev? Sam pravi, da ima najnovejše vesti o razvoju v domovini iz švicarskih in italijanskih listov. Da, nikaar se ne smejte, iz italijanskih listov! Človeku, ki ima uradno dolžnost, da deluje proti Italiji, dajejo gradivo za to delo Italijani sami. In to takšno gradivo, kakor ga oni sami hočejo. In res! Da je Kuhar prijazno naklonjen fašistični Italiji, priča dejstvo, da ves čas nedeljskega poročila poleg Madžarov in Nemcev niti enkrat ni omenil Italijanov. Seveda so Italijani to dogovorjeno igro med belo gardo in slovenskim delom londonske vlade razumeli in drugega dne takoj napisali v Jutru o Župcu, da je "položil svoje življenje na žrtvenik visoke misli sodelovanja med italijanskimi oblastmi in slovenskim ljudstvom." Toda stvar je tudi po tej plati zanimiva, da je gradivo, ki ga je začel dr. A. Kuhar uporabljati, na las podobno propagandnemu gradivu, kakor ga bela garda širi v svojih letakih in kakor ga širi italijanski okupator. Med Kuharjem in belo gardo je torej upostavljena popolna zveza, tehnična in moralna.

To ni nič čudnega! Dr. A. Kuhar je bil ves čas svojih ljubljanskih radijskih govorov izrazit petokolonaš! Kuhar je proslavljal pakt Jugoslavije z Nemčijo Italijo in Japonsko. Kuhar je ves čas strupeno napadal Sovjetsko Rusijo ter jo sramotil. In tudi potem, ko je pobegnil v London, neprestano govori o luči iz zahoda in niti enkrat ne omeni odločilnih dogodkov na ruski fronti. Istočasno, ko London pozdravlja vse borbe za svobodo, trdi Kuhar, da so ti borci zavezniki Nemcev in Madžarov.

Dr. A. Kuhar je do konca obupal nad slovenskim narodom in se sredi Londona vdinjal fašističnemu tujcu.

POROČILO Z BRATSKEGA JUGA.

Partizanske čete so prešle povsod v ofenzivo. Partizansko gibanje se je močno okrepilo tudi na Hrvaškem. Večji oddelki hrvatskih vojakov so z orožjem in municijo prestopili k partizanom. Boji med partizani in okupatorji se vrše v neposredni bližini Karlovca.

Narodno osvobodilni partizanski odredi Jugoslavije so sedaj edina narodna vojska na ozemlju Jugoslavije. Tudi zadnji ostanki "vojske" Draže Mihajlovića so se v Bosni izkazali za izdajalske. Njihovi oficirji so kazali Nemcem pot proti partizanom. Ljudski srd je kasneje omogočil uničenje te izdajalske sodege, ki je netila bratomorni boj in se z ramo ob rami z Nemci bojevala proti junaskim partizanskim četam. Mihajlovićev zaupnik v Bosni, major Jezdi mir Dangić, je bil še pred dvema mesecema v Beogradu, kjer se je pogajal z nemško komando in predlagal, naj Nemci razdele oblast v Bosni med hrvatske ustaše in Mihajlovićeve četnike. Nemški poveljnik Dankelmann je ta predlog sprejel, Berlin pa ga je kasneje odklonil, češ, da je trenutno še prezgodaj oficialno proglasiti tako sodelovanje.

Sedaj je svobodni bosanski teritorij krepko v partizanskih rokah. Partizanski oddelki vzpostavljajo povsod bratsko slogo med narodi Jugoslavije in celijo strašne rane, ki so jih Srbom in Hrvatom tudi v tem pogledu zadali Paveličevi ustaši in Mihajlovićeve četniki. Ustaši so namreč uprizarjali strahotne pokolje Srbov, četniki pa klanje Hrvatov in muslimanov. Iz te morije so živeli Nemci in Italijani. Partizani so napravili temu konec. Oni vodijo tako Srbe, kakor Hrvate in muslimane v skupno borbo proti skupnemu sovražniku - okupatorjem in njihovim domačim fašističnim in petokolonskim pomočnikom.

Londonski jugoslovanski radio kiti z vso partizansko slavo seveda svoje ga "generala" - narodnega izdajalca Draže Mihajlovića. Poročal je, da so Mihajlovićeve čete pri Nikšiću pognale v beg italijansko divizijo. Toda te čete so bile - partizanske, medtem ko Mihajlović v Crni gori sploh nikoli ni imel nobene svoje postojanke. Takih laži smo Slovenci že vajeni. Saj smo po bostonskem radiu pred kratkim slišali, da so pri slovenskem Verdu nabili Italijane - četniki pod vodstvom Draže Mihajlovića!